

Grund- og nærhedsnotat til Folketingets Europaudvalg

Center
Center for international klima
og energi

Kontor
EU-kontoret

Dato
22. januar 2024

J nr. 2023 - 4884

/ HAVER

Den europæiske vindenergipakke

KOM(2023) 669

1. Resumé

Europa-Kommissionen har den 24. oktober 2023 fremsat den europæiske vindenergipakke, som består af hhv. en meddelelse om en handlingsplan for vindenergi ("handlingsplanen") og en meddelelse om opfyldelse af EU's ambitioner inden for vedvarende offshoreenergi ("offshore meddelelsen"). Den europæiske vindindustri står over for en række udfordringer, som truer dens konkurrenceevne og fremtidige vækst. Handlingsplanen søger at adressere disse udfordringer, og har til formål at støtte europæiske virksomheder i vindsektoren og øge deres konkurrencedygtighed, så EU's vindindustri vil blive ved med at spille en nøglerolle i den grønne omstilling. Til at nå dette mål indeholder handlingsplanen 15 tiltag fordelt under følgende seks søjler: 1) accelereret udbygning, 2) forbedret auktionsdesign, 3) finansiering 4) fair internationale konkurrenceforhold, 5) kvalificeret arbejdskraft samt 6) inddragelse af industrien.

Offshoremeddelelsen har til formål at støtte udbygningen af offshoreenergi, herunder særligt havvind, og fastlægge yderligere tiltag for at 1) styrke netinfrastrukturen og det regionale samarbejde, 2) fremskynde udstedelsen af tilladelser, 3) sikre integreret havplanlægning, 4) styrke infrastrukturens modstandsdygtighed, 5) støtte forskning og innovation og 6) udvikle forsyningskæder.

Da vindpakken består af meddelelser, har vindpakken i sig selv ikke nogen erhvervsøkonomiske, samfundsøkonomiske eller statsfinansielle konsekvenser.

Regeringen hilser Kommissionens vindpakke velkommen. Overordnet er det positivt, at Kommissionen sætter fokus på at styrke den europæiske vindindustris konkurrenceevne. Fra et dansk perspektiv er det positivt, at Kommissionen vil arbejde for at sikre hurtigere tilladelsesprocesser for vindenergiprojekter og tilhørende infrastruktur. Derudover er det positivt, at Kommissionen vil sikre bedre krav til auktionsdesign i form af prækvalifikationskriterier, der bl.a. skal sikre modstandsdygtighed i forsyningskæden og overfor konkurrence fra virksomheder fra tredjelande.

2. Baggrund

Europa-Kommissionen ("Kommissionen") har den 24. oktober 2023 fremsat vindpakken, herunder meddelelsen om en handlingsplan for vindenergi samt meddelelsen

om EU's ambitioner inden for vedvarende offshoreenergi. De to meddelelser er oversendt til Rådet den 12. december 2023 i dansk sprogversion.

Handlingsplanen baserer sig bl.a. på det nyligt vedtagne EU-mål om mindst 42,5 pct. vedvarende energi (VE) i 2030. Opfyldelsen af dette mål vil bl.a. kræve en massiv udbygning af vindkapaciteten i EU med en forventet vækst fra 204 GW i 2022 til mere end 500 GW i 2030.

Handlingsplanen ledsages af en offshore-meddelelse, der er fremlagt som opfølgning på EU's strategi for vedvarende offshoreenergi fra 2020, hvor målsætningen lød på mindst 60 GW havvindskapacitet og mindst 1 GW øvrig havenergi end vind i 2030, og en installeret kapacitet på 300 GW havvind og 40 GW havenergi i 2050. I januar 2023 blev ambitionsniveauet øget, da medlemslandene blev enige om ikke-bindende mål på 111 GW vedvarende havvindskapacitet i 2030 og cirka 317 GW i EU i 2050.

På Oostende-topmødet i april 2023 offentliggjorde ni lande omkring Nordsøen deres ambitionsniveau for den samlede udbygning af havvind til at være minimum 120 GW i 2030 og mindst 300 GW i Nordsøen i 2050.

3. Formål og indhold

Kommissionen fremhæver, at den nuværende situation i den europæiske vindenergisektor kræver øjeblikkelig handling. Historisk er vindenergisektoren en succeshistorie i EU. Størstedelen af det nødvendige udstyr til udbygningen af den vindenergi, der er installeret i EU i dag, er leveret af europæiske producenter, som også er stærke internationale aktører. Dog er det ifølge Kommissionen blevet vanskeligt for sektoren at sikre en rentabel og konkurrencedygtig drift i dag.

Kommissionen fremhæver, at vindindustrien blandt andet er udfordret af utilstrækkelig og usikker efterspørgsel, langsomme og komplekse tilladelsesprocedurer, manglende adgang til råstoffer, høj inflation, høje råvarepriser og pressede forsyningskæder, stigende konkurrence fra internationale konkurrenter samt mangel på kvalificeret arbejdskraft. På denne baggrund har Kommissionen præsenteret vindpakken.

Handlingsplanen er centreret omkring seks søjler: 1) accelereret udbygning, 2) forbedret auktionsdesign, 3) finansiering 4) fair internationale konkurrenceforhold, 5) kvalificeret arbejdskraft samt 6) inddragelse af industrien. Tilsammen indeholder søjlerne 15 tiltag, som Kommissionen vil præsentere i løbet af 2023 og første halvdel af 2024. Handlingsplanen er suppleret af offshore-meddelelsen, som har til formål at styrke indsatsen ift. at opnå EU's offshore-ambitioner.

Nedenfor beskrives foranstaltningerne i handlingsplanen og indholdet i offshore-meddelelsen.

Handlingsplan for vindenergi

Hurtigere tilladelsesprocesser

Første søjle i handlingsplanen (accelereret udbygning) indeholder en række tiltag, der bl.a. skal sætte fokus på behovet for mere effektive og transparente tilladelsesprocesser for en hurtigere udbygning af vedvarende energi.

For at sikre en effektiv implementering af tilladelsesbestemmelserne i det reviderede direktiv for vedvarende energi (VE-direktivet) vil Kommissionen opfordre medlemslandene til at vedtage detaljerede implementeringsplaner.

Dertil vil Kommissionen accelerere tilladelser ved at lægge stor vægt på digitalisering af de nationale tilladelsesprocesser i medlemslandene, støtte indførelsen af uddannelse for nationale godkendelsesmyndigheder, samt oprette et nyt EU-online værktøj til at bistå medlemslandene med tilladelsesprocesser.

Derudover vil Kommissionen inden april 2024 opdatere anbefalingen om fremskyndelse af tilladelsesprocedurerne for VE-projekter og vejledningen om god praksis for fremskyndelse af tilladelsesprocedurerne samt udgive en ny vejledning om udpegning af VE-acceleratorområder. Endelig vil Kommissionen opgradere den nuværende uformelle ekspertgruppe om tilladelser til et dedikeret forum til at udveksle *best practices* og identificere barrierer, der hindrer hurtigere tilladelser.

Øget forudselighed og synlighed af vindprojekter

For at øge forudsigeligheden og synligheden af vindprojekter vil Kommissionen bl.a. etablere en interaktiv digital platform, hvor medlemslandenes auktionsplaner offentliggøres. Det vil ifølge Kommissionen sikre en større synlighed om kommende projekter og hjælpe virksomhederne ved at samle alle informationer om planlagte auktioner i EU ét sted. I december 2023 vil Kommissionen på baggrund af medlemslandenes udkast til nationale energi- og klimaplaner (NECPer) udstede anbefalinger om tilladelser og langsigtet planlægning af VE-udbygning, og Kommissionen vil opfordre medlemslandene til at vedtage 10-års planer for udbygningen af VE, særligt vindkraft, med 2040 for øje som del af medlemslandenes opdaterede NECPer.

Derudover vil Kommissionen opfordre medlemslandene til at forpligte sig til specifikke, konkrete tilsagn om udbredelse af vindenergi i det mindste i perioden 2024-2026.

Endeligt vil Kommissionen styrke regionale fora (fx NSEC, BEMIP, mfl.) mhp. at identificere vindprojekter og øvrige VE-projekter, herunder grænseoverskridende projekter, der kan understøttes med en hurtig implementering.

Handlingsplan for udbygning af infrastruktur

Som opfølgning på vindpakken har Kommissionen den 28. november 2023 vedtaget en handlingsplan for udbygningen af elnettet, herunder både transmissions- og distributionsnettet. Handlingsplanen vil fremskynde vigtige grænseoverskridende

elinfrastrukturprojekter, så de kan komme på listen over projekter af fælles europæisk interesse (PCI-liste). Handlingsplanen omfatter bl.a. foranstaltninger til at adressere flaskehalse, der hæmmer styrkelse og udvidelse af nettet, herunder grænseoverskridende omkostningsdeling.

Objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende kvalitative kriterier i auktioner

Under den anden søjle (forbedret auktionsdesign) har Kommissionen fokus på en række tiltag, herunder fremme af brugen af kvalitative kriterier i auktionsdesign.

På baggrund af dialog med medlemslande og interessenter vil Kommissionen hurtigst muligt foreslå en række harmoniserede, ikke-diskriminerende og transparente prækvalifikationskriterier relateret til cybersikkerhed og international dataoverførsel, bæredygtighed, miljø og evnen til at kunne levere. Hvis medlovgiverne beslutter det, er Kommissionen på sigt villig til at gøre disse standardelementer juridisk bindende via en gennemførelsesretsakt i forordningen om nettonulindustri (NZIA). Ydermere vil Kommissionen øge klarheden omkring brugen af kvalitative tildelingskriterier ift. at belønne bæredygtighed, innovation, systemintegration, høj kvalitetsprodukter og bidrag til modstandsdygtige værdikæder.

Derudover vil Kommissionen udforske muligheden for et europæisk kodeks for forretningsadfærd for fremtidige vindauktioner, som bl.a. skal fremme gennemsigtighed i værdikæder. Kommissionen fremhæver derudover, at den vil styrke cyberresiliensen af vindinstallationer og den dertilhørende infrastruktur.

Dertil vil Kommissionen sikre fuld og rettidig gennemførelse af projekter gennem passende incitamenter, herunder vha. strafklausuler for private udviklere for manglende gennemførelse af projekter og prisindeksering for at hjælpe industrien til bedre at klare omkostningsstigninger som følge af inflation.

Kommissionen vil derudover vurdere konsekvenserne af negative bud for hastigheden og omfanget af udbygningen af vindenergi og for værdikæden. I forbindelse med indsamling af medlemslandenes vindløfter vil Kommissionen anmode medlemslandene om oplysninger om, hvorvidt de har til hensigt at bruge negative bud (dvs. betaling), særligt negative bud uden loft. Hvor relevant, vil Kommissionen indgå i dialog med medlemslande ift. om sådanne budstrukturer kan undgås. Endelig vil Kommissionen håndtere budlofter, der leder til for få bud.

Håndtere cybersikkerhed og databeskyttelse

Kommissionen vil udføre en cybersikkerhedsrisikovurdering med hensyn til vindmøller og dertilhørende infrastruktur, herunder databeskyttelsesaspekter. Analysen vil blive udført ifm. risikovurderingen, jf. direktiv om foranstaltninger til sikring af et højt fælles cybersikkerhedsniveau i hele Unionen (NIS2), der i øjeblikket ledes af Kommissionen og Samarbejdsgruppen for net- og informationssystemer. Resultaterne af analysen kan understøtte indkøbsprocesser og auktionsdesign, yderligere udformning af politik samt screening af udenlandske direkte investeringer.

Øget brug af strategisk indkøb ifm. Global Gateway

Ifølge tredjelande vil Kommissionen øge brugen af strategiske indkøbsstandarder under Global Gateway-projekter, så projekter leveres i overensstemmelse med høje miljømæssige og sociale standarder. Global Gateway er en europæisk strategi, der bl.a. skal fremme intelligente, rene og sikre links på det digitale område, i energisektoren og i transportsektoren.

Øget adgang til EU-finansiering

Kommissionen ønsker at lette sektorens adgang til EU-finansiering (tredje søjle), navnlig gennem EU's innovationsfond, hvor Kommissionen vil udvide muligheden for støtte til produktion af vindenergi ved at fordoble budgettet til finansiering af projekter om produktion af ren teknologi til 1,4 mia. EUR. Dertil vil Kommissionen lette adgangen til EU-finansiering til forskning og innovation via den reviderede strategiske energiteknologiplan (SET-planen) og gennem den nyligt foreslåede platform for strategiske teknologier for Europa (STEP-plattformen).

Garantier via EIB, udnytte fleksibilitet i midlertidige statsstøttere regler og styrket dialog med investorer

Sammen med Den Europæiske Investeringsbank (EIB) arbejder Kommissionen på en ny garantifacilitet for kommercielle bankers krediteksponeringer over for vigtige leverandører inden for vindindustrien. EIB vil gøre brug af denne facilitet og stille risikobegrænsende garantier til vindindustrien til rådighed. Den 13. december 2023 lancerede EIB et initiativ, der stiller €5 mia. til rådighed som opfølgning på handlingsplanen.

Derudover opfordrer Kommissionen medlemslandene til fuldt at udnytte fleksibiliteten i den ændrede midlertidig krise- og omstillingsramme for statsstøtte til at støtte produktion af vindenergi i EU. Endelig vil Kommissionen styrke den løbende dialog med langsigtede investorer inden for rammerne af *Investors Dialogue* for at finde løsninger, der kan tiltrække investeringer på globalt plan.

Adgang til udenlandske markeder, beskyttelse af det indre marked mod urimelig handelspraksis og fremme af standardiseringer i sektoren

For at sikre et retfærdigt og konkurrencebaseret internationalt marked for vindsektoren (fjerde søjle) vil Kommissionen fremsætte en række tiltag.

Før det første vil Kommissionen anvende EU's handelsaftaler til at forbedre vindsektorens adgang til udenlandske markeder gennem fokus på implementering og håndhævelse af aftalerne. Kommissionen vil benytte igangværende forhandlinger om nye handelsaftaler til at lægge særlig vægt på sektorens behov i forhold til bl.a. råstoffer. Derudover peger Kommissionen på, at der kan gøres brug af instrumentet for internationale offentlige udbud (IPI), hvis der er en ulige adgang til et tredjelands marked

for offentlige udbud. Dertil samarbejder EU med partnere i Verdenshandelsorganisationen (WTO) om at styrke de globale subsidieregler for at skabe mere lige konkurrencevilkår og øge gennemsigtigheden på området.

Kommissionen vil desuden fortsat anvende øvrige eksisterende værktøjer til at overvåge eventuelle former for urimelig handelspraksis i vindsektoren. Det kan indebære at gøre brug af mulighederne i reguleringen om udenlandske subsidier samt EU's defensive handelspolitiske instrumenter hvis berettiget, fx undersøge brug af subsidier i forbindelse med produkter, der importeres til EU. I samarbejde med medlemslandene vil Kommissionen desuden arbejde for at undgå, at udenlandske direkte investeringer i EU's vindindustri truer sikkerheden og den offentlige orden.

Endelig vil Kommissionen fremme vedtagelsen af EU-standarder og internationale standarder for sektoren, herunder gennem det etablerede forum på højt plan om europæisk standardisering samt ved at anmode de europæiske standardiseringsorganisationer om at udarbejde europæiske standardiseringsresultater.

Flere uddannelsesprogrammer målrettet vedvarende energisektoren

For at sikre tilstrækkelig kvalificeret arbejdskraft (femte søjle) opfordrer Kommissionen færdighedspartnerskaberne i stor skala for VE og offshore VE til at udforme projekter, der støtter kompetenceudvikling i sektoren for vedvarende energi. Dertil vil Kommissionen via NZIA fremme lanceringen af europæiske akademier for klimaneutrale færdigheder, herunder et akademi specifikt for vindsektoren, som medlemsstaterne frivilligt kan gøre brug af for at opkvalificere og omskole arbejdstagere.

EU-vindcharter

Med det sidste tiltag under den sjette søjle (inddragelse af industrien) opfordrer Kommissionen medlemslandene og vindindustrien til at indgå frivillige forpligtelser som del af et EU-vindcharter. Formålet er at koordinere og hurtigt implementere tiltag fra Kommissionen, medlemslandene og industrien for at opretholde den europæiske vindindustri konkurrenceevne. Kommissionen vil bistå medlemslandene og interessenter fra industrien med at udvikle de præcise forpligtelser i vindcharter. Vindcharteret skal være med til at give industrien den sikkerhed, det kræver, at øge investeringer i vindenergi. Vindcharteret blev underskrevet den 19. december 2023.

Offshore-meddelelsen

Med offshore-meddelelsens lægger Kommissionen op til at intensivere indsatsen for at støtte de høje ambitioner for sektoren for offshore VE, hvilket inkluderer havvind og andre typer vedvarende energi på havet samt dertil knyttet infrastruktur. Dette skal ske ved at 1) styrke netinfrastrukturen og det regionale samarbejde, 2) fremskynde udstedelsen af tilladelser, 3) sikre integreret maritim fysisk planlægning, 4) styrke infrastrukturens modstandsdygtighed, 5) støtte forskning og innovation og 6) udvikle forsyningskæder og færdigheder.

Styrke netinfrastrukturen og det regionale samarbejde

Kommissionen peger på adgang til velfungerende offshore og onshore elnet samt styrket regionalt samarbejde som afgørende for en hurtigere udbygning af havvind.

For at fremme regionalt samarbejde vil Kommissionen yde støtte i form af en vejledning om cost-benefit-analyse og omkostningsdeling ved grænseoverskridende offshore netprojekter. Derudover vil Kommissionen organisere en workshop om proaktive investeringer med relevante interessenter og, hvis relevant, udvikle en vejledning. Endelig vil Kommissionen fremme koordineringen mellem medlemslande ift. langsigtet planlægning og offentliggørelse af auktioner samt yderligere fremme erfaringsudveksling om ensartet brug af auktionskriterier mhp. at fremme fælles- og hybridprojekter.

Fremskynde udstedelsen af tilladelser

Kommissionen fremhæver, at grænseoverskridende offshore-projekter ofte er genstand for lange tilladelsesprocedurer. Dette ønsker Kommissionen at adressere, da det vil kræve en signifikant hurtigere udbygning af offshore-energi at nå sektorens ambitioner. Derfor vil Kommissionen styrke støtten til de nationale myndigheder ifm. gennemførelsen af bestemmelserne om udstedelse af tilladelser i henhold til TEN-E-forordningen om VE-direktivet.

Sikre integreret maritim fysisk planlægning

Kommissionen ønsker at fremme regionalt samarbejde om maritim fysisk planlægning og vil undersøge, hvordan man kan gå fra rent nationale havplaner til regionale havplaner for de respektive havområder.

Dette skal være foreneligt med andre marine økonomiske aktiviteter og med miljømål og naturbeskyttelses- og genopretningsmål for havet. Kommissionen vil støtte medlemslandene med at identificere, estimere og adressere konsekvenserne af offshore-projekter på økosystemer og biodiversitet, herunder de kumulative effekter i havområderne. Endelig vil Kommissionen yde støtte til medlemslandene ift. at udpege arealer til multianvendelse ifm. revisionen af de nationale havplaner.

Styrke infrastrukturens modstandsdygtighed

I lyset af Ruslands invasion af Ukraine fremhæver Kommissionen behovet for at styrke modstandsdygtigheden og beskyttelsen af særligt offshore VE-infrastruktur. Kommissionen vil derfor søge at styrke samarbejdet mellem medlemslandene for at udvikle regionale overvågningsplaner for infrastrukturen på havet. Derudover vil Kommissionen samarbejde om offshore cybersikkerhed med ligesindede ikke-EU-lande på bilateralt og multilateralt niveau. I den forbindelse nævnes direktivet om kritiske enheders modstandsdygtighed (CER-direktivet), der har til formål at styrke kritiske enheders modstandsdygtighed, og NIS 2-direktivet, der har til formål at opnå et højt fælles cybersikkerhedsniveau i EU, som begge trådte i kraft i januar 2023, og som nu skal implementeres i medlemsstaterne.

Støtte forskning og innovation

Det fremhæves, at forskning og innovation (F&I) lægger grundlaget for at understøtte EU's lederskab inden for havvind. I relation til Kommissionens arbejde med den reviderede strategiske energiteknologiplan (SET-planen) vil Kommissionen:

- støtte den europæiske teknologi- og innovationsplatform (ETIP) for vindenergi ift. at revidere deres strategiske F&I-dagsorden mhp. offentliggørelse inden udgangen af 2023, samt støtte ETIP for havenergi ift. at revidere deres strategiske F&I-dagsorden mhp. offentliggørelse i foråret 2024.
- vurdere og muligvis revidere F&I-målene for SET-planens gennemførelsesarbejdsgruppe for vindenergi i 2024.
- Ifm implementeringen af den fornyede SET-plan i 2024 være særlig opmærksom på fremstilling, cirkularitet, materialer, færdigheder og samfundsmæssige behov med målet om at fremme offshore sektorens konkurrenceevne.

Kommissionen vil i de kommende år styrke forsknings- og innovationsaktiviteterne, særligt gennem Horizon Europe og dets arbejdsprogrammer og gennem dedikerede indkaldelser af bud. Kommissionen vil:

- fortsætte sit fokus på cirkulær økonomi på området som en prioritet.
- lancere projekter med fokus på avancerede materialer til magneter med særlig fokus på permanente magneter til vindmøller mhp. at mindske materialeafhængigheden i løbet af 2024.
- iværksætte forskning- og innovation for at reducere miljøpåvirkningen og optimere de socioøkonomiske påvirkninger af havvindmølleparker i løbet af 2024.
- fortsætte bestræbelserne på at forbedre den industrielle produktivitet og effektivitet på tværs af værdikæden for offshore vindenergi, herunder ved at forbedre produktionsteknologier. Kommissionen vil i 2024 iværksætte en innovationsaktion for at demonstrere flydende havvind.
- Samarbejde med medlemsstater og regioner for at gøre brug af tilgængelige EU-midler på en koordineret måde for at opnå en samlet kapacitet på 100 MW havenergi i 2027 og omkring 1 GW i 2030.
- udforske innovative indkøb som en mekanisme til at nedbringe risici ved teknologiudvikling og fastholde EUs førerposition inden for offshoreenergi.

Udvikle forsyningskæder og færdigheder

Kommissionen fokuserer på havnenes rolle som et centralt element i forsyningskæden for offshoreenergi. Kommissionen har bl.a. iværksat et pilotprojekt (Port Electricity Commercial Model), der afsluttes i første halvdel af 2024, hvor Kommissionen ser på havnenes miljøaftryk og deres evne til at dekarbonisere industrielle aktiviteter og søtransport. Dertil undersøges havnenes evne til at understøtte den hurtige udbygning af havvind ved at kortlægge, kategorisere og prioritere havnenes infrastrukturbehov i regi af Nordsøsamarbejdet (NSEC).

Derudover peger Kommissionen på vigtigheden af adgang til råstoffer og produktion af komponenter. For at øge EU's strategiske autonomi og styrke forsyningskæderne undersøger Kommissionen en række mulige tiltag i regi af forordningen om nettonulindustri (NZIA) og forordningen om kritiske råstoffer (CRMA), herunder:

- fremme udvindingen af sjældne jordarter i Europa.
- øget kapacitet til at fremstille komponenter i EU særligt mht. raffinering af sjældne jordarter og produktion af permanente magneter.
- fremme genbrug af permanente magneter og brug af innovative materialer og design i stedet for sjældne jordarter.
- Styrke partnerskaber med lande for sikre forsyningen af kritiske råstoffer.

Endeligt sætter Kommissionen fokus på behovet for at sikre tilstrækkelig arbejdskraft, og vil styrke indsatsen for at støtte udviklingen af nye færdigheder for personer, der arbejder inden for områder med relevans for offshore VE-industrien. Dertil vil Kommissionen forbedre sektorens mangfoldighed og rummelighed, herunder fx støtte kønsbalancen og tiltrække unge.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

6. Gældende dansk ret

Kommissionens vindpakke (meddelelse om handlingsplan for vindindustrien samt offshore-meddelelsen) har ikke betydning for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Meddelelserne vurderes ikke i sig selv at have konsekvenser for dansk ret.

Økonomiske konsekvenser

Meddelelserne vurderes ikke i sig selv at have økonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Meddelelserne vurderes ikke i sig selv at have andre konsekvenser eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Forslaget blev sendt i høring den 26. oktober 2023 med frist den 7. november 2023 i specialudvalget for Klima-, Energi- og Forsyningspolitik. Der er indkommet hørings svar fra Dansk Standard, Dansk Erhverv, Dansk Industri Energi, Ørsted, TotalEnergies og GreenPowerDenmark.

Dansk Standard (DS) støtter Kommissionens handlingsplan for vindenergi og betoner vigtigheden af standardisering i denne sammenhæng. Standarder har historisk været afgørende for den europæiske vindsektors succes og innovation. Det er essentielt at sikre dansk og europæisk deltagelse i international standardisering, også for offentlige og akademiske aktører. Brugen af standarder i bekendtgørelser er et

eksempel på, hvordan standarder kan lette overholdelse af lovgivning. Standarder kan også effektivisere godkendelsesprocedurer for vindenergiprojekter og dermed hjælpe med at opfylde klima- og energimål. De giver et teknisk sprog til at beskrive kriterier og krav, hvilket kan forenkle ansøgningsprocessen for vindkraftleverandører, især når de samme krav baseret på europæiske standarder anvendes på tværs af landegrænser. Desuden bør Kommissionens Net-Zero Industry Act (NZIA) bruge standarder til at styrke europæiske positioner inden for bæredygtige vindenergisystemer.

Dansk Erhverv (DE) ser EU vindpakken som et vigtigt første skridt til at sikre en stærk europæisk vindindustri. Overordnet vurderer DE, at vindpakken indeholder gode elementer, der kan fremme en sund og levedygtig vindindustri, herunder konkrete initiativer, der vil accelerere udbygningen af vedvarende energi, fremme udbudsdesign så den samlede værdi af vindenergi afspejles samt identificere og holde unfair konkurrence ude af det europæiske vindenergimarked. DE fremhæver, at det er vigtigt med konkret handling, som vil føre til, at der bliver sat flere vindmøller op i EU. Udbygningen skal accelereres, og der skal sikres rammevilkår, der understøtter en sund europæisk vindindustri. Derudover fremhæver DE behovet for FDI-screeninger på havvindsudbud, og at *Foreign Direct Investment*-regulering bør benyttes som et aktivt redskab ved havvindsudbud. Dertil pointerer DE, at et europæisk statsstøtteræs bør undgås, og opfordrer til, at medlemsstaternes evt. brug af statsstøtte koordineres i EU, og at den bliver afgrænset, målrettet og midlertidig.

Dansk Industri Energi (DI) mener helt overordnet, at den grønne omstilling må accelereres. DI finder, at mange af Kommissionens tiltag på tilladelsesområdet er hensigtsmæssige, men tvivler på, om tiltagene er tilstrækkelige. DI finder, at Kommissionens tiltag til øget gennemsigtighed på tværs af medlemsstaterne over vindprojekter er hensigtsmæssig. Dog skal der tages hensyn til, at flere virksomheder allerede tilbyder dette overblik på kommercielle vilkår, samt at medlemsstaterne er i konkurrence med hinanden og har uens vilkår i deres respektive udbud. Derudover finder DI det positivt, at Kommissionen vil foreslå ikke-pris kriterier i udbud. DI ønsker en langsigtet plan over udbuddene af havindsparkere for at håndtere flaskehalse i værdikæden. DI påpeger, at det er vigtigt, at investorer og udviklere bliver ved med at have en positiv business case. DI ser desuden positivt på tiltag inden for cybersikkerhed og *global sourcing*, og er enig med Kommissionen i, at adgang til finansiering er et vigtigt område. Dansk Industri ser også positivt på, at Kommissionen tager tiltag til at sikre fair international konkurrence og tiltag for at sikre, der er tilstrækkelig arbejdskraft til den grønne omstilling.

Ørsted ser positivt på Kommissionens vindpakke, der kan afhjælpe de udfordringer, som branchen står over for. Ørsted støtter Kommissionens hensigt om at øge synligheden og forudsigeligheden af auktionspipelines, og i Kommissionens systematiske tilgang til netplanlægning. Ørsted er positiv over Kommissionens fokus på at forbedre auktionsdesigns vha. kvalitative minimums-/prækvalifikations- og ikkepris-

tildelingskriterier. Desuden støtter Ørsted, at Kommissionen har til hensigt at vurdere konsekvenserne af negative bud og budlofter yderligere, da negative bud driver aggressive omkostningsreduktioner, lægger yderligere pres på forsyningskæderne og risikerer hele sektorens økonomiske levedygtighed. I tillæg til mange af de gode initiativer i planen, foreslår Ørsted, at Kommissionen og medlemsstaterne også har fokus på at udvikle ordninger, hvor udviklere kan indsende en uopfordret ansøgning om havvindmølleprojekter. Dertil foreslår Ørsted, at der bliver taget en mere regional tilgang til grænseoverskridende infrastruktur, herunder energiø-projekter, samt at behovet for et nyt markedsdesign ved hybrider undersøges. Derudover anbefaler Ørsted, at der sættes fokus på at udvikle design af støttesystemer, herunder en EU CFD-top-up afhængig af opfyldelse af specifikke ESG-kriterier, samt fokus på at forbedre sektorens adgang til finansiering.

TotalEnergies støtter generelt Kommissionens indsats for at styrke vindindustrien og hilser det velkomment, at der skabes gode rammevilkår for industrien i Europa. TotalEnergies ønsker dog ikke brugen af non-price award criteria i udbud til at fremme bæredygtighed og miljø, og ser ikke nogen direkte sammenhæng mellem non-price award criteria og vindmølleindustriens tilstand. Brug af non-price award criteria er tidskrævende og gør det langt mere kompliceret at evaluere de indkomne tilbud, samt risikerer at mindske transparens i udbuddene. I stedet peges på minimumskriterier i udbud, hvor alle bydere skal leve op til at implementere bæredygtige produktløsninger samt miljømæssigt holdbare løsninger, da denne tilgang sikrer, at alle bydere lever op til en høj standard gennem brug af minimumskriterier, og derefter kan konkurrere på pris som den mest objektive og transparente måde at afgøre et udbud på. Endelig er TotalEnergies uenige i, at "negative bidding" eller "uncapped negative bidding" udgør et problem i sig selv, da der reelt er tale om koncessionsbetalinger for leje af havarealer, som gennem en positiv business case kan sikre, at der sker en sådan koncessionsbetaling.

Green Power Denmark (GPD) støtter Kommissionens ambitioner om at sikre, at der også i fremtiden bliver produceret vindmøller i Europa. GPD støtter handlingsplanen og opfordrer til, at den danske regering forpligter sig til hurtigt at følge op på planen i dansk regi, gøre brug af de industripolitiske værktøjer EU stiller til rådighed – f.eks. i form af investeringsstøtte til etablering af nye produktionsfaciliteter af grønne teknologier, og at der laves en national strategi for den grønne energiindustri i Danmark, samt at man accelererer udbygningen af vindenergi både til lands og til vands. GPD opfordrer til, at den danske regering i højere grad benytter de lempede muligheder for statsstøtte til produktion af grønne teknologier, som EU midlertidigt stiller til rådighed for at undgå, at virksomheder flytter ud af Danmark. GPD støtter, at Kommissionen vil styrke adgangen til finansiering til vindindustrien gennem bl.a. EU Innovation Fund, EIB og STEP. Det er positivt, at Kommissionen bl.a. vil fordoble finansiering til grøn teknologi via EU Innovation Fund i næste ansøgningsrunde. GPD støtter, at Kommissionen og EIB vil forbedre virksomhedernes adgang til risikobegrænsende garantier. Derudover, påpeger GPD, bør både

EU's Innovationsfond og EIB, evt. i en tidsbegrænset periode, kunne give medfinansiering til produktionsfaciliteter inden for de grønne energiteknologier. GPD fremhæver, at Kommissionens tiltag på arbejdskraftområdet er for uambitiøse og ukonkrete, og der er behov for mere fokus på, at virksomhederne i Europa og Danmark har adgang til arbejdskraft med de rette kompetencer. GPD ser positivt på, at Kommissionen vil styrke den høje europæiske standard inden for sociale og miljømæssige forhold vha. kvalitative minimumskrav eller kvalitative tildelingskriterier i udbud og støtter flere af de krav/kriterier, som opstilles af kommissionen. Samtidig pointeres, at kravene skal være objektive, transparente og prædefineret. Endelig støtter GPD, at der skal nye redskaber til for at sætte markant øget tempo på tilladelserne til de vedvarende energiprojekter, og er positive over for en forlængelse af nødretsforordningen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes holdning til meddelelsen.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen byder Kommissionens vindpakke velkommen. Overordnet er det positivt, at Kommissionen vedtager en handlingsplan, som søger at støtte europæiske virksomheder i vindsektoren og øge deres konkurrencedygtighed ved at adressere en række af de udfordringer, som industrien i øjeblikket står overfor. Som led i handlingsplanen underskrev Danmark den 19. december 2023 et europæisk vindcharter for hurtigt at implementere handlingspunkterne i vindpakken, samt vise en koordineret indsats fra medlemslande og industrien om at forbedre betingelserne for den europæiske vindindustri. Ligeledes ser regeringen positivt på, at Kommissionen med offshore-meddelelsen sætter fokus på at øge indsatsen over for offshore VE-sektoren. Havvind forventes at yde et væsentligt bidrag til EU's klima- og energimål i de kommende år. For at nå EU's offshore ambitioner er der derfor behov at accelerere udbygningen af havvind.

Regeringen finder det positivt, at Kommissionen sætter fokus på fremme af hurtigere tilladelsesprocesser for VE-anlæg, også fsva. grænseoverskridende projekter. Regeringen ser dog fortsat behov for at se på konkrete nye initiativer, der kan øge hastigheden og strømline tilladelsesprocesserne fx inden for miljøreguleringen. Regeringen vil fortsat arbejde for, at der sker yderligere arbejde med at sikre, at tilladelsesprocesserne for VE-projekter og tilhørende netinfrastruktur accelereres og smidiggøres.

Regeringen finder det derudover positivt, at Kommissionen vil arbejde for mere simple og harmoniserede auktioner i EU, og at Kommissionen vil forbedre auktionsdesign ved at foreslå harmoniserede, ikke-diskriminerende og transparente *prækvalifikationskrav*, herunder *kvalitative*, relateret til fx cybersikkerhed og -resiliens, bæredygtighed/miljø og egnethedskrav. Kvalitative *tildelingskriterier* kan fordyre den grønne omstilling og forlænge udbuds- og tildelingsprocessen, hvorimod fælles og

enkle prækvalifikationskrav vil kunne bidrage til en harmoniseret og ambitiøs indsats på tværs af EU og skabe transparente auktionsdesign for virksomheder.

Regeringen anerkender de midlertidige rammer for brug af statsstøtte, men yderligere fokus på fleksibilitet risikerer at puste til et statsstøttekapløb. I stedet bør der skabes bedre langsigtede rammer for at tiltrække private investeringer. Her er regeringen grundlæggende positiv over for en ny EU-facilitet i form af et garantiinstrument via EIB, men mener ikke, at det instrument, som EIB offentliggjorde den 13. december 2023 er tilstrækkeligt ambitiøst eller langsigtet. Regeringen finder desuden, at handlingsplanens ambitioner ikke bør foregribe forhandlingerne af Kommissionens forslag til STEP eller det forslag til revision af MFF-forhandlinger i øvrigt.

Regeringen er enig i behovet for at imødegå unfair konkurrence fra tredjelande, som udfordrer danske og europæiske virksomheder og især skyldes et forstærket globalt konkurrencepres i lyset af bl.a. en ny geopolitisk verdensorden. Regeringen arbejder for en robust handelspolitik og støtter, at EU om nødvendigt anvender eksisterende instrumenter til at håndhæve sine rettigheder i overensstemmelse med WTO-reglerne. Hertil er regeringen positiv over for brug af EU's forordning om udenlandske subsidier, når der er fyldestgørende bevis for tredjelandes brug af statsstøtte til virksomheder, der er aktive på EU's indre marked, idet der er behov for en balanceret tilgang, når EU's langsigtede konkurrenceevne udfordres på en række strategiske styrkepositioner som vindenergi.

Regeringen finder det positivt, at offshore-meddelelsen sætter fokus på omkostningsfordeling ved hybridprojekter såsom energioverføringslinjer, og at Kommissionen arbejder på en vejledning herom. Regeringen ser gerne konkrete tiltag, der kan bidrage til at sikre en rimelig fordeling af omkostninger og gevinster mellem værtsland og forbrugerlande. Regeringen vil arbejde for at forbedre rammerne for hybridprojekter og for at sikre fælleseuropæiske løsninger på omkostningsfordelingen ved hybridprojekter. Ansvar for sådanne projekter af fælleseuropæisk værdi bør i højere grad deles mellem landene, så det sikrer, at værtslande ikke bærer alle omkostningerne og hele risikoen alene, når projektet har samfundsøkonomisk værdi for flere lande. Dette mhp. bedre at understøtte en storskala udbygning af grøn strøm til Europa.

Regeringen finder det desuden positivt, at Kommissionen vil se på cybersikkerhed og styrke den europæiske infrastrukturens modstandsdygtighed, herunder at medlemsstaterne inkluderer risici for kritisk energiinfrastruktur, når de implementerer screeningsmekanismer for udenlandske investeringer.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.